

Tab. 19. Struktura wiekowa budynków Gminy Hażlach w roku 2002r.

Wyszczególnienie	Liczba
Budynki wybudowane przed 1918 r.	190
w latach 1918-1944	324
1945-1970	727
1971-1978	345
1979-1988	336
1989-2002	703
w budowie	57
nie ustalono	6
ogółem	2688

Tab. 20. Poziom wyposażenia budynków w instalacje w 2002 roku

Wyszczególnienie	Gmina Hażlach	Województwo śląskie
Budynki posiadające: wodociąg	98,3%	95,5%
ustęp spłukiwany	90,80%	86%
łazienkę	93,6%	87,7%
ciepłą wodę bieżącą	90,6%	84,7%
centralne ogrzewanie	90,8%	78,9%

Tab. 21. Zaludnienie mieszkań

standardy	miernik	Gmina Hażlach	Powiat cieszyński	Woj. śląskie
zagęszczenie mieszkań	osób/mieszkanie	3,54	3,34	3,02
zagęszczenie izb mieszk.	osób/izbę	0,81	0,79	0,84
przeciętna wielkość mieszkań	m ² p.uż./mieszkanie izb/mieszkanie	89,4 4,4	82,4 4,3	65,4 3,6
wygoda zamieszkania	m ² p.uż./osobę	25,2	24,5	21,6

Gmina Hażlach dysponuje 16 lokalami socjalnymi o łącznej powierzchni 418,73 m², które w dniu 31.05.2004r. zamieszkiwały 43 osoby.

10. Infrastruktura techniczna

Poziom wyposażenia Gminy Hażlach w poszczególne elementy infrastruktury przedstawia się następująco:

10.1 Zaopatrzenie w wodę

Cała Gmina zaopatrywana jest w wodę z wodociągu komunalnego, zasilanego z ujęć wody zlokalizowanych w miejscowości Rudnik. Ujęcie składa się z trzech otworów studziennych głębinowych ujmujących wody czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Obecnie eksploatowane są otwory S-1, S-2 i S-3. Pobór wody z ujęcia jest zmienny i wynosi średnio 1 200 m³/dobę. Uzdatnianie pobieranej wody odbywa się w modułowej kontenerowej stacji uzdatniania wody, pod kontrolą Stacji Wodociągowej WZC w Pogórze. W skład systemu wchodzi zbiorniki wody Hażlach Fukala (2x 500 m³), które z SUW Rudnik łączy magistrala ø 400 mm. Sieć

wodociągowa rozdzielcza wybudowana w 1995- 1996r. o długości 121 km w układzie strefowym z trzema strefami ciśnienia. W miejscowości Pogwizdów istnieje połączenie z siecią rozdzielczą systemu wodociągowego miasta Cieszyna. Sieć wodociągową oraz ujęcia wody eksploatują Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej. Na terenie całej Gminy możliwy jest dostęp do wodociągowej sieci rozdzielczej. Ponadto część mieszkańców korzysta z własnych ujęć – studnie.

System wodociągowy jest prawidłowy, w dobrym stanie technicznym.

10.2. Kanalizacja i oczyszczanie ścieków

Na obszarze Gminy brak jest kompleksowej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i opadowej. W latach 1996 – 2000 skanalizowana została część Pogwizdowa i fragment Brzezówki – w sumie 15 143 m sieci na obszarze 280 ha i podłączonych 280 budynków. Ponadto w roku 2003 został wykonany I etap kanalizacji sanitarnej w Pogwizdowie – Przysiółek Łysa liczący 4 264 m sieci grawitacyjnej, do której włączonych zostało 82 budynki oraz 2 przepompownie ścieków i 874 m kolektorów tłocznych. W styczniu 2004r została oddana do użytku mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków w Pogwizdowie o przepustowości 600 m³/d, która oczyszcza ścieki z Pogwizdowa oraz części Brzezówki. W 2003 roku rozpoczęto również budowę kanalizacji sanitarnej w Kończycach Wielkich (ok. 8,5 km sieci, 90 budynków) oraz Hażlachu – I etap (ok. 7 km sieci, 95 budynków) wraz z oczyszczalnią ścieków w Hażlachu o przepustowości 170 m³/d. Planowane zakończenie inwestycji grudzień 2004r. Ponadto w Zamarskach funkcjonuje lokalna oczyszczalnia ścieków oczyszczająca ścieki z ubojni drobiu. Pozostały teren Gminy nie jest skanalizowany, zasadniczym systemem odprowadzania ścieków dla większości gospodarstw są zbiorniki bezodpływowe. W ostatnich latach obserwuje się ponadto wzrost ilości indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków, do czego przyczynia się polityka Gminy, która w roku 2000 wprowadziła dofinansowanie ze środków GFOŚiGW na budowę indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których nie ma dokumentacji technicznej kanalizacji.

10.3 Gospodarka cieplna

Na obszarze Gminy nie występuje scentralizowana gospodarka cieplna. Ogrzewanie obiektów i produkcja ciepłej wody użytkowej odbywa się indywidualnie w oparciu o różne źródła energii (węgiel i drewno, w niewielkiej ilości gaz ziemny, gaz płynny, olej opałowy i energia elektryczna). Obiekty publiczne posiadają kotłownie gazowe, oparte na gazie sieciowym. Osiedle mieszkaniowe Górniczej Spółdzielni Mieszkaniowej ogrzewane jest ciepłem z Energetyki Cieszyńskiej.

10.4 Gazownictwo

Zaopatrzenie w gaz na obszarze Gminy Hażlach realizowane jest w oparciu o średnioprężną gazową sieć rozdzielczą z miejscowymi reduktorami doprowadzoną od strony Cieszyna (Pogwizdów, Zamarski) i od strony Dębowca (Hażlach, Rudnik). Osiedle GSM w Pogwizdowie jest obsługiwane z gazowej magistrali doprowadzonej od strony Kaczyc.

Na terenie Gminy nie występują ograniczenia w dostawie i ilości gazu, który wykorzystywany jest na cele socjalno-bytowe i technologiczne (ciepłownie). Z gazu z sieci korzysta 83,1 % mieszkań w Gminie.

Eksploatację sieci i urządzeń gazowniczych na terenie Gminy prowadzi Rejon Gazowniczy Cieszyn.

10.5 Telekomunikacja

Sieć łączności na obszarze Gminy jest dobrze rozwinięta, sieci napowietrzne, doziemne i światłowodowe znajdują się we wszystkich miejscowościach gminnych z możliwością podłączenie do sieci wszystkich potencjalnych abonentów. Sieć telekomunikacyjną uzupełnia rozwijająca się telefonia bezprzewodowa.

10.6 Elektroenergetyka

Przez teren Gminy Hażlach przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia krajowego systemu elektroenergetycznego

- 220kV (tranzytowa) relacji Kopanina – Liskovec, Bujaków – Liskovec eksploatowane przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne Południe
- 110 kV w relacji GPZ Kopanina – GPZ Kaczyce, eksploatowana przez Górnośląski Zakład Energetyczny S.A.
- 110 kV w relacji Cieszyn – Pogwizdów – Kaczyce, eksploatowana przez Beskidzką Energetykę S.A. Bielsko-Biała

Zaopatrzenie Gminy Hażlach w energię elektryczną odbywa się z GPZ Cieszyn – Hażlaska i GPZ Cieszyn Mnisztwo 110/15kV, poprzez napowietrzną i kablową sieć rozdzielczą 15 kV. Za wyjątkiem nielicznej grupy przemysłowej zasilanie odbiorców realizowane jest na napięciu 0,4 kV, za pośrednictwem stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Stacje transformatorowe wykonane są w większości jako napowietrzne słupowe i wyposażone w transformatory o mocy od 40 do 250 kVA. Na terenach intensywnej zabudowy stosowane są kioski transformatorowe wolnostojące lub wbudowane, o mocach pojedynczych transformatorów do 400 kVA. Łączna moc stacji transformatorowych obsługujących teren Gminy wynosi 9,5 MVA.

Zaspokajanie elektroenergetycznych potrzeb Gminy Hażlach odbywa się na dobrym poziomie. Eksploatacją i rozwojem sieci SN i nn (15 kV i 0,4 kV) zajmuje się Zakład Energetyczny Cieszyn, wchodzący w skład Beskidzkiej Energetyki S.A.

10.7 Odpady komunalne

Gmina Hażlach nie posiada własnego wysypiska odpadów. Śmieci komunalne wywożone są na wysypisko odpadów komunalnych w COFINKO w Jastrzębiu Zdroju. Właściciele posesji zobowiązani są do zawierania indywidualnych umów na wywóz śmieci. Na terenie Gminy działa 5 koncesjonowanych przedsiębiorstw świadczących usługi wywozowe odpadów komunalnych. Roczna ilość odpadów komunalnych pochodzących od mieszkańców wynosi ok. 4 200 m³. W drugim kwartale 2004 roku Gmina rozpoczęła selektywną zbiórkę odpadów. Ze strumienia odpadów

komunalnych segregowane są tworzywa sztuczne, PET, szkło białe i kolorowe.

Na terenie Gminy występują nielegalne wysypiska śmieci, które systematycznie są likwidowane przez pracowników działu komunalnego. Ponadto okresowo Gmina organizuje zbiórkę odpadów wielkogabarytowych oraz opon.

10.8 Komunikacja

Łączna długość sieci dróg gminnych wynosi 124,203 km. Nawierzchnia dróg jest zróżnicowana i obejmuje drogi nieutwardzone oraz drogi utwardzone o różnorodnej pod względem jakości nawierzchni bitumicznej, niejednokrotnie jest to „dywanik” asfaltowy. Różne są także parametry techniczne dróg gminnych, średnia szerokość jezdni 2.5 do 3.5 m.

Zagrożenia bezpieczeństwa ruchu na drogach wyższych i niższych klas związane są z kolizyjnością istniejących skrzyżowań, brakiem chodników, rowów odwadniających, wydzielonych poboczy, złym stanem technicznym nawierzchni.

Tab. 22 Stan dróg gminnych

Sołectwo	łączna długość dróg w km	drogi o nawierzchni twardej w km		drogi gruntowe w km
			w tym bitumicznej w km	
Brzezówka	17,24	12,16	10,77	5,08
Hażlach	29,71	20,89	20,1	8,82
Kończyce Wielkie	28,5	18,87	17,29	9,63
Pogwizdów	12,48	10,32	8,98	2,16
Rudnik	13,3	11,84	8,81	1,46
Zamarski	22,97	17,85	15,07	5,12
Ogółem	124,2	91,93	81,02	32,27

11. Środowisko przyrodnicze i ekologia

Na terenie Gminy Hażlach jest zarejestrowanych 5 pomników przyrody:

- Kończyce Wielkie, na zachodnim końcu parku pałacowego grupa 2 dębów (obwód 450 cm, wysokość 28m, wiek 400 lat i obwód 840 cm, wysokość 29m, wiek 700 lat)

- Kończyce Wielkie w parku pałacowym w pobliżu stajni folwarku „Karłowiec” – dąb szypułkowy (obwód 440 cm, wysokość 29m, wiek 300 lat)
- Kończyce Wielkie na skraju lasu graniczącego z parkiem pałacowym – grupa 3 dębów (obwód 410 – 545 cm, wysokość 25 - 28m, wiek 400 lat)
- Kończyce Wielkie nad potokiem Wschodnica w miejscu dawnego wyrobiska szutrowego – dąb szypułkowy (obwód 355 cm, wysokość 20 m)
- Pogwizdów – przy drodze Pogwizdów – Hażlach na granicy wsi Brzezówka lipa drobnolistna (obwód 415 cm, wysokość 20 m, wiek 250 lat)

Proponuje się do ochrony:

- Rezerwat przyrody „Hażlaskie dęby” – rezerwat leśny ochrona naturalnych fragmentów drzewostanu dębowo-lipowo-jesionowego, z udziałem pomnikowych drzew. Obszar stosunkowo nieduży, z dobrze zachowanym drzewostanem gatunków chronionych brak. Położony jest przy drodze Zamarski – Kończyce na terenie kompleksu leśnego cz. oddz. 193.
- Rezerwat przyrody „Parchowiec” rezerwat leśny o pow. około 29 ha. Cenny ze względu na występowanie naturalnych buczyn i grądów oraz stanowiska goryczki trojeścowej. Obszar stanowi las gospodarczy, oddz. 199 i cz. 200, zlokalizowany przy drodze wojewódzkiej Cieszyn – Pawłowice, we wsi Hażlach na granicy z Cieszynem. W obszarze zauważane są niekorzystne zmiany systemu w wyniku protegowania drzew iglastych oraz sąsiedztwa z siedliskami ludzkimi.
- Rezerwat przyrody „Parszywa kępa” – typem środowiskowym jest wąwóz leśny. Celem ochrony jest zachowanie lasu łęgowego z masowym występowaniem skrzypu olbrzymiego – rośliny podlegającej całkowitej ochronie. Wąwóz o długości około 1 km., szer. 60 m (20 – 120 m), położony w cz. oddz. 196 na terenie Hażlacha.
- Użytek ekologiczny „Babilon” typ środowiskowy leśno-stawowo-zaroślowy, celem ochrony jest zachowanie krajobrazu leśno stawowego na tle dużego zróżnicowania siedlisk i urozmaiconej rzeźby terenu. Obszar leży na terenie wsi Kończyce Wielkie przy skrzyżowaniu dróg Cieszyn – Pawłowice i Dębowiec – Kończyce. Ochronie podlegać będzie śródpolna kępa leśno -

zaroślowa z pomnikowymi bukami i dębami oraz stawami z roślinnością bagienną. Duże zróżnicowanie rzeźby terenu w połączeniu z wieloma typami roślinności stanowi bogaty krajobraz o wysokich walorach estetycznych.

W grudniu 1994r. decyzją Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych utworzony został Leśny Kompleks Promocyjny – Lasy Beskidu Śląskiego, obejmuje on lasy Skarbu Państwa, którymi zarządza Nadleśnictwo Ustroń.

11.1 Główne zagrożenia ekologiczne

Podstawowe zagrożenia w prawidłowym funkcjonowaniu środowiska naturalnego związane są z:

- nieuregulowaną gospodarką wodno-ściekową, powodującą zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych,
- stosowaniem środków chemicznych do zwalczania szkodników w lasach i na gruntach rolnych,
- stosowaniem w uprawach nawozów mineralnych oraz nieczystości ciekłych (m. in. gnojówka),
- zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi pasów terenów wzdłuż dróg (największe stężenie występuje przy drogach wyższych klas),
- nielegalnymi wysypiskami odpadów.

11.2 Polityka proekologiczna

W ramach działalności oświatowej szkół podstawowych prowadzone są akcje, prezentacje i prelekcje uświadamiające dzieciom i młodzieży konieczność ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów. Ponadto Polski Związek Wędkarski, Koło Pogwizdów corocznie organizuje dla dzieci i młodzieży szkół z terenu Gminy imprezy o charakterze rekreacyjno – edukacyjnym.

Systematycznie, corocznie organizowane są zbiórki śmieci na terenie Gminy w ramach edukacyjnych działań proekologicznych pn: „Sprzątanie Świata”.

11.3 Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe

Realizacja zadań ochrony przeciwpowodziowej na terenie Gminy podlega Śląskiemu Zarządowi Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach oddział Bielsko – Biała inspektorat Cieszyn, oraz Rejonowemu Zarządowi Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

III POZYCJA STRATEGICZNA GMINY HAŻLACH

1. Analiza SWOT

Pozycja strategiczna Gminy Hażlach została określona w oparciu o analizę SWOT.

MOCNE STRONY GMINY HAŻLACH

- Istnienie oczyszczalni gotowych do przyjęcia ścieków
- Przynależność do spółki Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej
- Udział w Związku Komunalnym Ziemi Cieszyńskiej
- Położenie w strefie przygranicznej, w obszarze współpracy transgranicznej w ramach Euroregionu Śląsk Cieszyński
- Całkowite zwodociągowanie terenu Gminy
- Całkowita gazyfikacja Gminy
- Uporządkowana gospodarka odpadami komunalnymi – segregacja odpadów
- Korzystne położenie komunikacyjne
- Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych
- Dobre warunki dla rozwoju rolnictwa
- Funkcjonujące ośrodki zdrowia
- Silne poczucie tożsamości lokalnej
- Istnienie Gminnej Świetlicy Środowiskowej
- Działalność lokalnych stowarzyszeń
- Zadowolające funkcjonowanie bibliotek
- Dobre funkcjonowanie przedszkoli

- Istnienie obiektów sportowo-rekreacyjnych
- Istnienie prasy lokalnej
- Występowanie w Gminie dużych obszarów o wysokich walorach przyrodniczych mogących stanowić użytki ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu i rezerваты
- Bogaty układ hydrograficzny pozwalający kształtować sztuczne zbiorniki wód powierzchniowych wzbogacające walory krajobrazowo – rekreacyjne Gminy
- Utrzymywanie się dużych kompleksów rolnych o relatywnie wysokim poziomie koncentracji własności oraz obejmujących gleby trzeciej klasy bonitacyjnej
- Dobre warunki topoklimatyczne wynikające z położenia u podnóża Bramy Morawskiej, pozwalające na kształtowanie zdrowych warunków dla zamieszkania i specjalistycznej produkcji rolnej
- Zachowane obiekty historyczne i dworskie objęte ochroną konserwatorską
- Silne poczucie przynależności do kultury Ziemi Cieszyńskiej i otwartość na kulturę europejską
- Wysoka dostępność do obszarów o wysokich wartościach krajobrazowych i kulturowych (szlaki rowerowe)
- Proedukacyjne postawy mieszkańców Gminy (szczególnie młodzieży)
- Wysoka atrakcyjność rezydencjalna Gminy
- Wysoka dostępność do podstawowych usług publicznych i komunalnych (kultura, edukacja, zdrowie, łączność, wywóz śmieci)
- Funkcjonowanie na obszarze Gminy firm budowlanych dysponujących wysoko kwalifikowaną kadrą rzemieślniczą i dostępnością do nowoczesnych materiałów i technologii budowlanych
- dostępność terenów uzbrojonych w podstawowe media techniczne